

З дупла старої лици

На фото: Нечипір Архипович НЕВІРКОВЕЦЬ
(перший з лівої сторони).

Восени поміщик знову хотів нажитись на селянському поті, встановити низьку оплату за конання картоплі. Члени комітету ще раз приходили до нього. На цей час розмова була гострою. Радецький став покрикувати на комітетчиків і погрожувати їм. Вони ж йому прямо сказали, що земля, якою він володіє, — це земля селян, а польська шляхта в свій час насильно забрала її, що пора повернути цю землю селянам. Поміщик зблід і поспішно погодився на названу ціну. А вранці селом промайнула чутка, що наляканий Радецький втік.

втік.

— Як же тепер бути з картоплею? — непокоїлись селяни.

— Поділимо і виконаємо, — рішуче відповів Євдоким.

Так і було зроблено. Потім селяни розділили панське майно, крім будівель, палацових обжитків і землі.

Коли розподіл був завершений, дружина Нечипорука Марина здивовано запитала його:

— А чому нам нічого не перенало з панського майна?

Євдоким зніяковіло відповів дружині:

— Так вже якось вийшло, що я про себе забув.

В цей час в село прийшла звістка про жовтневі події в Петрограді, до влади прийшли більшовики. По сусідніх селах біднота ділила панську землю. Комітетчики Лшко, очолювані Євдокимом, не зробили цього. Євдоким запропонував перенести це питання на весну.

Весною 1918 р. в Україну прийшли німці, а з ними прибув і поміщик Радецький. Одного дня Радецький, з участю німців та гайдамаків зігнав селян на луг до сільського ставу і запропонував повернути йому худобу. Тут же були заарештовані комітетчики, яких відправили в панський двір. Комітетчиків зобов'язали повернути поділене майно. Сам пан заявив, що він був вневнений, що комітетчики все зруйнували, але виявилось, що відсутні вози і коні, а інше майно в цілості і збереглося в дворі, не поділена і земля. І сам відповів, що це сталося тому, що в комітеті поряд з біднотою були і господарі. Але прощати комітетчикам він не збирався. Кожному було дано по 30 паличних ударів. Дісталось тоді і Євдокиму Нечипоруку, який два тижні не міг підвестись з ліжка. А коли підвівся, то пан заставив йти в селянські хати і збирати гроші, щоб купити коня, бо під час відсутності пана одна стара панська коняка загинула. Пан вважав вишніми в цьому селян.

В 1918 р. повернувся з війни Нечипір Архипович Невірковець, нагороджений Георгіївським хрестом. А в сусідньому селі Андрусіві повернувся з війни матрос крейсера «Аскольд» Павло Петрович Омельчук, який побував у Китаї, Індонезії, на Філіппінах, а потім у Франції. Революцію він зустрів у Мурманську.

Гетьманщина, яка прийшла на зміну Центральній Раді і підтримувалася німцями, не користувалась авторитетом широких кіл українського народу.

(Продовження. Поч. в №№ 39, 41—43).